



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum**

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem  
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.  
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum  
triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de**

**Antverpiæ, 1649**

§.1. Ad duo reuocantur ea quæ Christi sunt, ad opera & doctrinam,  
vtraque Iudæi diabolo attribuebant: & vtraque probat Christus esse diuina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

uauerit, alij non fuerint, nisi secutis, setra, bipennis, dolabrum &c. Respondet illis Dominus, quem nihil latet ar: *Mea doctrina non est mea, sed eius qui misit me, qui eius facere voluerit voluntatem, cognoscat de doctrina qualis sit, & a quo procedat, non certe ab alio quam a Deo. Quaecumque loquor & doceo, nuntia sunt Dei quae vobis ex eius nomine denuntio; proinde non meam quero, non pretendo gloria in eo quod propono, sed eius instar legati fidelissimi, qui non nisi Principis eum mittentis honori studet gloriae.* Hoc Dominus argumentum profectus diuinas adfert rationes adeo sublimes, vt ad earum intelligentiam nostri pusillitas intellectus diuina eius indigeat gratia supernae luce: tam ab illa postulemus, quae cum sit mater eius, est & mater gratiae, eam humilissime salutantes. *Aue Maria.*

*S. I. Ad duo reuocantur ea quae Christi sunt: ad opera & doctrinam: vtraque Iudaei diabolo attribuebant & vtraque probat Christus diuina.*

*Exiit sanguis & aqua.*

*Act. 1. 1.*

*I. D. Lucas non omnia sed de omnibus in communi scripsit. Ioann. 22. 25.*

**C** Enluit D. Chrysof. quem D. Greg. Nyss. vocat *diuinum Oratorem* quod ea omnia, quaecumque Christus in nostram patriam reuocentur: hoc est ad opera, & verba, facere, & docere, miracula & doctrinam. Hoc supposito verba illa declarat historiographi. Lucas, qui postquam librum scripserat euangelij, in quo ea tractat, quae ad vitam Christi spectabant, a conceptionis eius in visceribus purissimae virginis in initio, vsque ad resurrectionem eius, in iherosolymis ascendit, acta conscripsit Apostolorum, qui remanserant in mundo vt sanctum saluatoris predicarent euangelium. *Primum quidem sermonem feci de omnibus: & Theophraste, qua cepit Iesu facere, & docere, vsque in diem &c.* Primo loquitur in euangelio, quod de omnibus ijs scripserit, quae Christus & fecit & docuit, humanam operaturus redemptionem.

Prodit D. Chrysofomus, & ait: Contine calamum, o sanctissime euangelista, qua veritate dicis te omnia scripsisse? *De omnibus?* Adest hic & alius vitae Christi commentator D. Ioannes, qui postquam multa de illis eaque magna & miranda scripserit, subiungit & ait: tanta esse ea quae Saluator noster fecit, vt ea in scripturam redigere sit impossibile, sicque historiam suam concludit euangelicam: dicendo: *Sunt & alia multa.*

*ta, quae fecit Iesus, quae si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribenda sunt, libros.*

Verum est, inquit D. Chrysof. esse impossibile ea scribere, quae Christus fecit in singulari, & hoc est, quod ait D. Ioannes: *Quae si scribantur per singula.* Verumtamen ea describi poterant in communi: manifestum enim est, quod ea quae Redemptor noster fecit ad duo capita reuocentur, facere & docere, & haec comprehendere voluit D. Lucas euangelista: quocirca non dixit, quod omnia quae fecit Christus litteris conscripserit. *Non dixit omnia, sed de omnibus, perinde D. Greg. ac si quis dicat summam in genere, de omnibus Hom. 1. in qua cepit Iesus facere, & docere, intelligi volens Act. 1. Ammiracula & doctrinam.* Eodem termino idem postea, duo discipuli expresserunt tentantes in Emmaus, qui breui epitome conari comprehendere quis Christus esset, dixerunt: *Qui fuit vir potens in Luc. 24. 19 opere & sermone.* Et quantum sapio, ita ipsi quam D. euangelista Lucas tetigerunt historiae Moysi. Quando Dominus miseretur super afflictionem populi sui, qua captiuus in Aegypto seruitute Pharaonis premebatur intolerabili, liberare eum decreuit, in quem finem Moysen delegauit, eumque potentem reddidit & eminentem in duobus, operibus & verbis. Ita de eo fecit testimonium D. Steph. *Erat potens in verbis & operibus suis.* Potens in operibus: ad haec enim tradidit illi Deus vigam illam mirabilium effectrice qua potens tot edidit miracula, vt ipsi potentissimi Aegyptiorum magi stupore nimio terrentur. Aquas in sanguinem conuertit, caelos obscurauit, iulura & grandinem detraxit in terram, quibus mundum horrore percelleret, mare diuisit viamque iustissimam populo traiecit: i praeparauit, aqua melle dulciter de petris eduxit silientibus, & de nubibus panem Angelorum esurientibus. Tanta praefulsit potentia, tanta sunt opera quae patrauit, vt ipsi capitales inimici ore proprio hanc diuinam fatebantur esse potestatem. *Digitus Dei est hic.* Potens in verbis ob doctrinae Exo. 8. 19. celsitudinem, ac diuinarum mysterium expositionem. *Eruditus est in omni scientia Aegyptio: L. de vita Moysi.*

Narrat eruditissimus Philo, quod de Moyses a filia Pharaonis adoptaretur in filium, atque in Regis educaretur palatio, aduocauit Rex sapientissimos quosque mundi doctores, vt illi essent magistri, cunctasque edoceret eum scientias, cui Deus tantam infudit ingenij lucem, vt breui temporis intervallo eas tanta caperet perspicacitate, vt ipsos suos superaret praecceptores. Praeterea illam

illam naturalium scientiarum sapientiam, & alia illi Deus infudit supernaturalem adeo præclaram, & diuinorum notitiam mysteriorum adeo singularem, vt quando de illis diserebat, omnes in admirationem raperet vehementissimam. Illis duobus præstans à Deo mittitur Moyses educturus populum Israel, operibus potens mirabilibus, & doctrina clarus incomparabili. Iisdem quoque spectabilem misit filium suum Patrem æternum Dominum nostrum, vt genus humanum eriperet de potestate ac seruitute Pharaonis infernalis, diaboli scilicet cum potestate mirabilia operandi, eruditione mysteriorum inaudita, & hoc tanta prerogatiua, quanta Christus præ Moyse dignitate clarior eminebat. Et Moyses quidem fidelis erat tota domo eius tanquam famulus &c. Christus vero tanquam filius in domo sua, testatur Apostolus. Ea differentia quæ inter Christum & Moysen (erat quo ad essentiam nam ea Moyse erat vt famuli fidelissimi in domo Dei, Christi verò, vt filij naturalis, totius domus Domini) eadem erat quo ad potestatem patriandi miracula, & docendi mysteria, quocirca infinitis fuit Christus in opere & sermone præclarior.

III. Christus verbis & operibus Moyses erat eminentior. Iob. 3. 5.

IV. Arbitratur D. Rupert. Abbas quod iam à bis mille annis Iob spiritualibus aspexerit oculis, & Iob hanc superna luce prophetæ illustratus Saluatorem, in quo duo ponderat laudatque singularia, potestatem & scientiam. Apud ipsam est sapientia & fortitudo: q. d. In se ipso ipsam continet omnipotentiam, ita vt quod si præclarum aliquid edere velit facinus, non opus sit ei ab alio emendicare, nec ostratum rogare, sicut Moyses, alijque sancti, quando namque singulare quoddam opus erant facturi, ad Dei necesse illis erat, ostium recurrere, rogando, & deprecando. Similiter & in se ipso totam includit sapientiam. Apud ipsum est sapientia & fortitudo. Hæc est phrasis, qua postmodum vsus est Dauid, vt explicaret, quod Deus vita esset per essentiam: ex quo omnis emanat in eum vita, quem vult vt vita viuat: Apud se est fons vite.

Si igitur habeat hic Dominus ipsam omnipotentiam, qualia credimus opera eius futura: & si in se ipso totam includat sapientiam, qualia ab ipso verba percipimus. Talia fuerunt, tæque mirabilia eius opera, vt illa cõspiciens magnus ille Princeps Iudæorum Nicodemus, se ipsum Iob. 3. 2. submisisset, dicendo: Nemo potest hæc signa facere qua tu facis, nisi fuerit Deus cum eo. Et liberè dicere licuit cæco illuminato toti Synagoga, Iob. 9. 22. Hierusalem: A seculo non est auditum, quod

Hieren. Bap. de Lantz Tom. III.

quis aperuit oculos cæci nati. Eratque hæc communis omnium vox, commune suffragiũ: *Christi Iob. 7. 31. fuit cum venerit, numquid plura signa faciet, quam qua hic facit?* Talia operã, vt ipsi principes ac Sacerdotes ad plenum conuenientes concilium, illorum magnitudine stupefacti, falsi sunt eam esse magna, vt sufficerent quibus totum ad sui sequelam fidemque traheret mundum: *Multa signa facit si dimittimus eum sic, omnes credent in eum. Quo ad verba autem & doctrinam, quid adeo potens, quid excellens, quod huic valeat comparari? Cum adhuc duodennis in templo sederet in medio Doctõrum totius mundi præclarissimorum: Suscepant omnes, qui eum audiebant super prudentia, & responsis eius. Et omnes qui loquentem eum audiebant, admirabantur nimis de ijs, quæ procedebant de ore eius. Unde turmatim omnes videas irruentes, eum audirent: Turba irruerant in eum, vos audirent verba Dei. Narrat quoque D. Euangelista Ioannes, quod doctrinam eius admirati auditores conclamant hi: Hic est vere propheta: suffragentur alij, hic est Christus. Refert similiter, quod quidam à Principibus missi apparitores, vt eum caperent, ipsumque prædicantem inuenientes, abist vt illi manus iniecerint, quimmo velle protulerunt se eius esse discipulos, dicentes: Numquam sic locutus est homo.*

Hæc tanta doctrinæ eius relictudo patet hoc die euentius: cum enim Dominus in templo Omnes concionem haberet ipso festo Tabernaculorum, admirantem in quo tantus populorum doctrinam obstupescit, nemo non eius admiratus numerus confluebat: tur Chri- strinam. & proflus omnes attoniti menteque suspensi, in vicem interrogant. *Mirabantur dicentes: quomodo hic literatus sit? Hoc nomen littera dignas indicat litteras, præsertim S. Scripturam, cuius mysteria declarabat, vt eandem auctor litterarum, ac scientiæ Dominus. Dicebat tanquam potestatem habens, ait Euangelista: & non sicut Scriba & Pharisei. Cum hoc ita se haberet viderentque filij Satanae operum Christi Iudæi magnitudinem, doctrinæque eius præcellentiam, eius de tanta fuit eorum diabolica peruerlitas vt & hic trahunt & ille eum calumniarentur: & vnde poterant ac debebant cognoscere ipsum esse Dei filium, inde terribiles eiciant blasphemias, eum accusando, & indicando prælixiorem, dæmoniacum, diabolo cõfæderatum, hominemque mortalem talia suis viribus negabant patrare posse miracula; porro calumniabantur quod ea Christus faceret opera fultus gaudensque diabolica.*

Ira Christo detrahebant, quando prodigiosum illud viderant ipsi miraculsi, quo Dominus daemones liberavit: *Mat. 12. 24.* *Et Beatus Hieronymus in principio demoniorum eiecit demonia.* Similiter quando caecum illuminavit, opus à saeculo inauditum: cum denigravit. *Non est hic homo à Deo.* Eodem modo doctrinam eius canino dente lividi vellicabant, Intelligebant enim quòd suis viribus homo ad tantam non posset sapientiae pertingere claritatem: at tamen dicebant quòd ad eam Christus virtute Satànica pertingeret: ille cum doceret, ille magister talia praegeret. Proh blasphemos, proh proditores, proh nebulones? Sicut autem principale argumentum, quo Christum esse filium Dei constabat, primario in operibus eius atque doctrina fundabatur, ita principium eius intentum fuit, illis respondere calumnijs: unde dum eius detrahebant operibus, illa adscribendo Satanae de industria in arenam prodit probaturus, se illa minime facere nisi in virtute Patris sui diviniissimi. Sic contigit quando sanitatem paralytico apud piscinam ab eo impetrata denigrabant, qua Christus apertius dicere coepit, se filium esse Dei, quia satis fusa concione, quam Dominus Joannes ad rem optime descilivit, probare nititur, in potestate Patris sui aeterni se hoc fecisse miraculum. *Pater meus usque modo operatur, & ego operor, &c. Amen dico vobis non potest filius à se facere quicquam nisi quod viderit Patrem facientem: quicumque enim ille fecerit, haec & filius similiter facit.* Exponere voluit unitatem potentiae suae, cum ea quae Patris sui erat: Nec non quando demonis mordebant ejectionem per amplè dilcurrit, testibus Evangelistis, ostendens opera sua virtute fieri supernaturali ac divina, quibus omnibus auditis, in medium prodijt mulier illi gratulante acclamans: *Beatus virum, qui te portavit, & vbera qua suxisti:* Hodie doctrinam eius maculis inspergunt, cum enim eam adeo sublimè faterentur, ut eam nemo suis posset acquirere viribus, illam diabolo student impurare: quocirca data opera demonstrat illis, hanc se à tali non hausisse praecceptore, sed à aeterno Patre, cui hanc acceptam referebat: instruit autem illos, qua ratione haec ita se habere cognoscerent, hancque à Deo Doctrinam effluxisse, nobisque proponit altissimam, quatenus illam ut talem agnoscamus. Hoc hodierno continetur Evangelio.

§. 2. Iam die festo mediantie. Ascendit Christus, qui omnes spiritus comprehendit intelligibiles: & hoc uabis & alijs. expeditabat.

**I**n die festo mediantie ascendit Iesus in templum. Nemo dubitat, quin hoc festum fuerit unum ex solemnioribus in populo Dei frequentatis, quod dicebatur Scenopegia seu tabernaculorum; seu tentorium. Ita paulo superius hoc exponit Evangelista. Festum hoc Deus statim ab initio instituit, in memoriam illius magni beneficii, quo populum quadraginta annis conservaverat in deserto, nullo sub alio tegmine, sed Scenopegia, quam tetorij, casulis, vel tabernaculis commorantem. Celebrabatur autem mense Septembris, collectis iam terrae frugibus, per dies septem aut octo, licet aliqui opinentur quòd dies octavae solemnitas, alia esset, quam dicebant Collectam, eo quod tunc collectam instituerent imperialis diuino cultui acquirendis. His omnibus diebus morabantur Iudaei in campo, & curibus ad hoc institutis, quamvis interdum ad templum accederent, hostias & vota oblaturi, nec non Dei verbum audiri. Mediantie iam festo, id est die quarto ascendit Christus Hierosalem ex Galilea rediens, ut opinatur Dominus Augustinus conformiter Scripturae, quo secesserat, quia quaerent eum Iudaei interficere, & consilium ascendit in templum praedicaturus. Gradum hic signum SS. Doctores, Christumque interrogant, ut quid tam diu haeserit, nec nisi mediantie festo, & finiente praedictum accesserit. *Iam die festo mediantie:* Quid Christus hoc rei Domine, à quo tempore te tandem vidimus accedentem ad festi celebrationem? Numquid tu fortitan illis huius nostri saeculi annumerades, qui vel quia serius de strato surgunt, sicut desideriosi illi, vel quia se comunt, sicut domicellae, vel quia scintillam praefumunt cum ebriosis ad Ecclesiam accedunt mediantie iam missa, & absoluta eius parte principaliori? A quo tempore tam tardus ades, quando honoris cultusque Patris tui negotium agnatus, sic ut deficias, ubi de illo cogitatur? Numquid tu matri dixisti, alio occurrente festo, quod ut illi interesses, illam deseruisses? *Inijs que Patris mei sunt, partes meae.* *Luc. 2. 49.* *Se:* Qua gratia nunc alijs ad festi primordia properantibus in aeterni tui Patris obsequium ita tu deficias, & usque ad medium festi tardus haeres? Diuino planè consilio.

Est Christus patris sapientia teste Apostolo *1. Cor. 1.* *Et quia vobis conditiones describit Spiritus S. Libro 24. sapientia,*

VII. Christus eorum refellit calumnias.

Joan. 5. 7.

Luc. 11. 17.

5

I.

II.

III.